

Monumentnummer*: 513617

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 13 oktober 1999
Kadaster deel/nr 82669/110

Woonplaats* Stavoren
Gemeente* Súdwest-Fryslân
Provincie* Fryslân

Kadastrale gemeente* Stavoren
Sectie* A
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1970

Omschrijving**

Inleiding

Het PEILSCHAALHUIS bevindt zich aan de zuidwest-zijde van de haven van Stavoren, ten zuiden van de dammen en is naar het zuidoosten georiënteerd. Het is in 1880 gebouwd in een Ambachtelijk-traditionele stijl die is verlevendigd door decoratief metselwerk. Het peilschaalhuis is nu in gebruik als kantoor van de havenmeester: het meet-mechanisme (ondergronds) is nog aanwezig en functioneert nog steeds.

Omschrijving

Het peilschaalhuis heeft een rechthoekige plattegrond, is uit bruine baksteen opgetrokken en wordt gedekt door een zinken zadeldak met schoorsteen. Rondom loopt een natuurstenen plint. Tegen de zuidwestgevel staat een (iets jongere) aanbouw onder platdak, met aan de voorzijde een houten deur en aan de zuid-westzijde een gebogen venster met gemetselde, gebogen strek. In de geveltop met geprofileerde windveer is een (min of meer) zeskantige steen aangebracht met het opschrift: "RIJKS PEILSCHAAL 1880". Hieronder bevindt zich de voordeur onder een gebogen strek van rode en gele bakstenen. Voor de natuurstenen plint ligt een tweetreeds bakstenen trap.

De noord-oostelijke zijgevel en de achtergevel hebben vierruits-vensters met gemetselde, gebogen strek. In de top van de achtergevel zit een rond venster.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

INTERIEUR. Onder de vloer bevindt zich de oorspronkelijke meetapparatuur. Het geheel bevindt zich in een 5 meter diepe put, waarin een ladder is geplaatst en een ruimte waar het water in loopt. De peilschaal ernaast geeft de hoogte van het water aan.

Waardering

Het peilschaalhuis uit 1880 aan de haven van Stavoren is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- als bijzondere uitdrukking van een technische en typologische ontwikkeling;
- als essentieel onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch van nationaal belang is;
- vanwege de historisch-ruimtelijke relatie met het water;
- vanwege de architectonische gaafheid van exterieur;
- vanwege de aanwezigheid van de meetapparatuur;
- in relatie tot de visuele en structurele gaafheid van de landschappelijke en stadse omgeving;
- vanwege de typologische en functionele zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Waterweg, werf en haven

Functie

Peilschaal

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument